

J.E.F.

Stoere Frans en de gestolen juwelen

1STE, 2DE & 3^{DE}
GRAAD LO

Duitsland en Oostenrijk — 2023
Duur: 72 min. — NL gesproken,
geen ondertitels
Regie: Johannes Schmid

Stoere Frans en de gestolen juwelen

Doelgroep

1ste, 2de, 3de lager onderwijs

J'E.F met de klas

J'E.F wil kinderen en jongeren filmwijs maken. We dagen je als leerkracht uit om het medium film breed in je lessenpakket te integreren. We reiken je tools aan om je leerlingen de film op een actieve, creatieve en kritische manier te laten beleven. Naast deze lesmap hebben we nog meer in huis. Je vindt het overzicht achteraan in deze lesmap.

Lesmap

In deze lesmap zoomen we in op de productie van de film, de thematiek en de verhaallijn, maar we geven ook interessante filmtechnische duiding. De lesmap wordt doorspekt met weetjes, vragen en methodieken.

Afspeellijst

Bij *Stoere Frans en de gestolen juwelen* is een [uitgebreide afspeellijst](#) beschikbaar op YouTube met beelden van de making of, interview- en filmfragmenten. Je kan deze fragmenten inzetten als rode draad van de filmbespreking.

Pinterest

Neem er zeker ook het prikbord op Pinterest bij. Je vindt er tal van leuke, visuele en interessante beelden en elementen die je kan koppelen aan de bespreking.

Jouw mening telt

Laat ons weten wat je vindt van de inhoud van deze lesmap. Je kan [hier](#) een evaluatieformulier invullen.

De inhoud van deze lesmap is eigendom van J'E.F en mag enkel worden overgenomen en hergebruikt mits vermelding van J'E.F.

Filmfiche

Synopsis
Technische kaart
In de pers

3
3
3

Filmproductie

Regisseur, scenarist en kindercoach
Boekverfilming
Sequel

Inhoudelijke info

Eerlijkheid
Detectiveverhaal
Vriendschap, ruzie en verzoening

Filmtechnische info

Flashback en flashforward
Camerastandpunten

Pinterest

Bibliografie

Film- en gamewijsheid: het J'E.F model

Op zoek naar inspiratie?

Heb je een vraag of bedenking bij deze lesmap?
Stuur een mail naar info@jeugdfilm.be

Filmfiche

Synopsis

Wat is er leuker dan op pad gaan met je vrienden? Op pad gaan met de vrienden van Stoere Frans in deze komedie vol misverstanden en innemende personages! Laat je leerlingen op een komische en vlotte manier nadenken over vriendschap, ruzie en verzoening.

De sympathieke 'stoere' Frans verzint een smoes om zijn ruziënde beste vrienden te verzoenen. Zo raken ze samen verzeild in een spannend maar vooral hilarisch onderzoek naar een vermeende juwelendief.

Technische kaart

Een film van Johannes Schmid
Duitsland & Oostenrijk, 2023, 72 minuten, Nederlands gesproken, zonder ondertitels

Scenario Sarah Wassermair
Productie Ingo Fliess, Michael Kitzberger, Katharine Posch & Michel Vandewalle
Muziek Toni Martin Dobrzanski
Montage Karin Hammer
Camera Matthias Grunsky
Cast Jossi Jantschitsch, Nora Reidinger, Leo Wacha, Maria Bill
Distributie J'E.F

In de pers

“De spannende plot houdt de jonge doelgroep ongetwijfeld bij de les. De drie kindacteurs zijn sympathiek en geven elk een opmerkelijke individuele glans aan hun rol.”

- Teresa Vena, [Cineman](#)

“De film brengt op een ondeugende manier de prachtige waarden van vriendschap, solidariteit en familie over.

De jonge cast zorgt voor een glimlach of twee met hun ongewone ideeën. Een van de beste kinderfilms van het jaar.” - Sandro Götz, [Out now](#)

“Stoere Frans en de gestolen juwelen is een schot in de roos. Een minimale speelduur en boeiende montage zorgen voor een verzameling van vriendschap en moed op het filmdoek. Leerzaam en pedagogisch voor het doelpubliek.

De kijkers hebben ervan genoten, dat kan ik je verzekeren.”
- Milo Salso, [Cinema Austriaco](#)

Introfilm

Bekijk zeker en vast deze intro voor je naar de film gaat. Dit filmpje wordt ook getoond in de cinema of het CC waar je de film met je klas gaat bekijken.

Regisseur, scenarist en kindercoach

De regisseur van *Stoere Frans en de gestolen juwelen* is de Duitse Johannes Schmid. Naast zijn films staat hij ook bekend om zijn opera's en theaterstukken, waarvan sommige ook voor kinderen zijn. Johannes kreeg onder andere hulp van auteur Sarah Wassermair die het scenario schreef, en van Elisabeth Wasserscheid, die als acteercoach met de kinderen werkte.

 [Bekijk dit fragment opnieuw, waarin we zien hoe de buurvrouw van Frans, mevrouw Berger, meespeelt in een toneelstuk.](#)

Vragen voor de leerlingen:

- # Denk je dat de regisseur die toneelscène goed heeft verfilmd?
- # Merk je aan de scène dat de regisseur zelf ook theater maakt?
- # Ben je zelf al eens naar het theater geweest? Zo ja, wat heb je gezien en wat vond je ervan?
- # Ga je liever naar de film of liever naar theater? Waarom en wat is het verschil?

Boekverfilming

De films over Stoere Frans zijn verfilmingen van de boekenreeks van de beroemde Oostenrijkse schrijfster [Christine Nöstlinger](#).

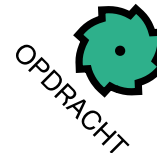
 [Bekijk de cover van het boek op Pinterest.](#)

Vragen voor de leerlingen:

- # Ken je films die gebaseerd zijn op een boek?
- # Vind jij het boek vaak beter dan de film?
- # Wat doe je het liefst: een boek lezen of een film bekijken? Waarom?
- # Als jij jouw favoriete boek zou verfilmen, zou je dan iets aan het verhaal veranderen? En waarom?

 [Deze reportage van Karrewiet duikt in het verschil tussen het boek en de film: wat is het beste voor je brein?](#)

Vuilniszak, reiskoffer en schatkist

Je leerlingen leren zich in deze opdracht kritisch opstellen, door na te denken over welke delen van de film ze goed of slecht vonden, en welke ze voor altijd zullen onthouden. Kijk voor de uitwerking van deze opdracht in het [werkvormendocument](#). Vraag je leerlingen zeker om tijdens het kijken ook in het achterhoofd te houden dat dit een boekverfilming is. Dat kan een invloed hebben op hun keuzes.

- ▶ Bekijk dit filmpje, waarin je ontdekt hoe je een scenario schrijft.

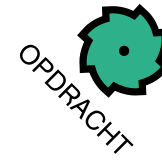
Boek vs. scenario

- ⊗ Je leerlingen ontdekken hoe je een geschreven scène uit een boek vertaalt naar een scenario voor een film.
- ⊗ Kies een boek of laat de leerlingen zelf een boek meebrengen dat ze leuk vinden. Laat iedereen een specifieke scène kiezen. Dit kan een spannend, grappig of belangrijk moment in het verhaal zijn.
- ⊗ Laat ze opschrijven wie de personages zijn, wat ze zeggen, wat er gebeurt en waar het zich afspeelt.
- ⊗ Leg uit wat een scenario is en hoe het verschilt van een boek. Een scenario bevat vaak minder beschrijvingen en meer dialogen en aanwijzingen voor de camera.
- ⊗ Laat voorbeelden zien van eenvoudige scenario's om de leerlingen een idee te geven.
- ⊗ Laat de leerlingen de scène herschrijven naar een scenario. Moedig ze aan om na te denken over wat belangrijk is voor de kijker om te zien en te horen.
- ⊗ Bespreek achteraf met je klas wat ze leuk of moeilijk vonden aan het herschrijven van de scène? Wat hebben ze geleerd over het verschil tussen een boek en een film?

Een sequel die op zichzelf staat

Stoere Frans en de gestolen juwelen is een sequel of vervolgfilm op *Stoere Frans*. Een sequel is een film die zich afspeelt na de gebeurtenissen uit een eerdere film. Er bestaan bijvoorbeeld ook prequels, die spelen zich af vóór de gebeurtenissen uit een eerdere film. Om een sequel te bekijken, hoef je niet altijd de eerder films al hebben gezien. Deze *Stoere Frans* is een volledig afzonderlijk verhaal!

Storyboard van een sequel

Van welke film zouden jouw leerlingen wel een sequel willen zien? En wat zou er in die sequel kunnen gebeuren? Laat je leerlingen een storyboard maken met de belangrijkste scènes.

Hoe je een storyboard maakt, lees je in het [werkvormendocument](#).

Nog tijd over? Maak in [Canva](#) (web - gratis) een filmposter voor je sequel. Inspiratie voor filmposters van sequels vinden ze op dit Pinterestbord.

Eerlijkheid

▶ **Bekijk dit fragment opnieuw. We zien hoe de beste vrienden van Frans ruzie hebben, wat hem in een lastig parket brengt.**

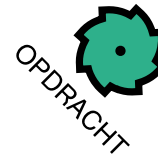
Frans probeert een ruzie tussen zijn vrienden Gabi en Eberhard op te lossen met een smoesje. De situatie loopt uit de hand, en Frans moet steeds meer liegen, uit angst dat anders zijn vrienden boos op hem worden. De film laat zien hoe belangrijk eerlijkheid is, en hoe lastig het kan zijn om de juiste keuzes te maken.

Vragen voor de leerlingen:

- # In wie van de drie kinderen herken jij je het meest? Waarom?
- # Als je een van de personages in de film zou zijn, wat zou je dan anders hebben gedaan in bepaalde situaties? Waarom?
- # Heb je je ooit in een vergelijkbare situatie bevonden als een van de personages? Zo ja, in welke situatie?
- # Wat denk je dat de film ons wil leren over het belang van eerlijkheid binnen vriendschap?
- # Welk personage uit de film is volgens jou het meest geëvolueerd op het vlak van eerlijkheid? Waarom?
- # Welke oplossing zou jij bedenken om ruziënde vrienden terug met elkaar te herenigen? Wat vind je van de acties van Frans om de ruzie tussen zijn vrienden op te lossen?
- # Welke keuzes heeft Frans gemaakt die misschien niet zo eerlijk waren?
- # Waarom denk je dat Frans zijn leugen liever niet opbiecht aan zijn vrienden?

▶ **Bekijk deze twee fragmenten opnieuw: hier ontdekt Frans dat mevrouw Berger geen dief is. En hier lokt hij een allergische reactie uit in de hoop dat zijn vrienden niet meer bij mevrouw Berger willen inbreken.**

Morele dilemma's

Leg je leerlingen verschillende morele dilemma's voor en laat hen met de ren-je-rot-formule naar hun antwoord lopen. Meer over ren-je-rot vind je in het [werkvormendocument](#). Begin met dilemma's uit de film, zoals 'zou jij een leugentje verzinnen om je vrienden bij elkaar te houden?', 'zou jij een gerucht over iemand verspreiden als je denkt dat die dat nooit zal ontdekken?', 'kan het volgens jou soms wél om te liegen?', 'kan jij iemand vergeven die tegen jou heeft gelogen?', enzovoort. Na een paar vragen kan je dan meer algemene dilemma's voorleggen, of de kinderen zelf dilemma's laten verzinnen.

- ▶ Bekijk ter inleiding van de volgende opdracht dit fragment met de klas.

Alternatief einde

- # Verdeel je klas in groepjes van vier. In elke groep speelt iemand Frans, Gabi en Eberhard en is er één camerapersoon.
 - # Laat de leerlingen een nieuw einde voor deze scène verzinnen, die begint vlak voor mevrouw Berger weer binnenkomt. In de scène moeten Frans, Gabi en Eberhard dus hun ruzie oplossen, want ze worden niet onderbroken.
 - # Gebruik de camera van je tablet of telefoon, of de app [Open Camera](#) (Android - gratis). Monteren kan met [Videoshow](#) (iOS & Android - gratis), [MiniMovie maker](#) (Android - gratis) of een andere montage-app.
 - # Toon de verschillende scènes aan elkaar. Wat verschilt er? Zijn er gelijkenissen? Was het moeilijk om een ander einde te verzinnen? Waarom was dat zo?
- ▶ Deze [Klokhuis-reportage](#) bevat heel nuttige tips voor het schrijven van een verhaal, die je ook perfect kan inzetten wanneer je een scenario of scène verzint.

Detectiveverhaal

Deze film is niet alleen een verhaal over vriendschap, maar ook een echt detectiveverhaal of *whodunit*. Whodunit is de Engelse vertaling van 'wie heeft het gedaan' en is dus een mysterie dat probeert een misdaad op te lossen. In dit geval proberen Frans en zijn vrienden een juwelendief op te sporen, en achtervolgen ze hun verdachte, mevrouw Berger.

- ▶ In dit fragment nodigt Frans zijn vrienden uit op een afgelegen plek en vertelt hij hen dat mevrouw Bergen de inbreker is.

Vragen voor de leerlingen:

- # Wat zijn de belangrijkste elementen van een detectiveverhaal of whodunit? (De misdaad, het team, de spanning, de verrassende ontknoping-
- # Vaak is het de bedoeling dat je tijdens het kijken naar een detectivefilm, zélf mee op zoek gaat naar de dader van de misdaad. Heb jij dat ook gedaan tijdens *Stoere Frans en de gestolen juwelen*? Had je het bij het rechte eind?
- # Ken je nog andere detectiveverhalen of bekende detectives? (Hercule Poirot, Sherlock Holmes, Nancy Drew)
- # Wat zijn de voornaamste attributen van een detective? (een vergrootglas, een fotoestel, vermommingen, een borsteltje om vingerafdrukken te nemen, een prikbord voor aanwijzingen, een zaklamp, ...)

 Op dit Pinterestbord vind je nog heel wat voorbeelden en inspiratie rond detectives.

Zelf detective spelen

Er bestaan heel wat bordspellen omtrent detective, zoals Cluedo of Peking Mysteries. Maar je kan ook een coöperatief spel doen, zoals Weerwolven, waarin je de hele klas betreft om samen op zoek te gaan naar de Weerwolf. Ook leuk: de app van het populaire gezelschapsspel Wie heeft het gedaan ([iOS](#) & [Android](#) - € 2,99 & € 3,09)

Film een whodunit

Maak een spannende whodunit en monteer deze met de app Kinemaster ([iOS](#) & [Android](#) - gratis) of Canva (web - gratis). De leerlingen werken voor deze opdracht in groepjes van 5.

Eerst mogen de leerlingen een missie bedenken waarbij maximaal twee kinderen de hoofdrol spelen. Welk mysterie moet de detective oplossen en waar vinden ze die oplossing?

Hierna mogen ze dit plan op papier uittekenen op een soort schatkaart. Voordat ze van start kunnen gaan met filmen, moeten ze alle verschillende scènes tekenen die ze nodig hebben om het verhaal te vertellen in een [storyboard](#). Wanneer ze hiermee klaar zijn, mogen ze aan de slag met de camera. Elke persoon heeft zijn rol. Er zijn acteurs nodig die de detective en slechterik spelen maar ook een cameraperson is heel belangrijk! Overloop klassikaal alle detective filmpjes en bespreek hoe elk groepje de kenmerken van een detectiveverhaal in hun filmpje hebben verwerkt.

Ontdek meer over hoe je een film kan maken met dit [stappenplan](#).

Vriendschap, ruzie en verzoening

De film draait voornamelijk om de vriendschap tussen Frans, Gabi en Eberhard. Wanneer Gabi en Eberhard in een ruzie belanden, bedenkt Frans een leugentje om hen weer te verenigen, maar dat loopt mis en zij worden boos op hem. Gelukkig zorgt een optreden van mevrouw Berger ervoor dat de vriendschap uiteindelijk wordt hersteld en de drie vrienden weer samenkomen.

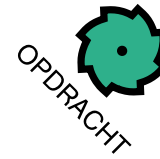
 In [dit fragment](#) gaat Frans op bezoek bij zijn vrienden.

Film-filosofie - vriendschap

Start een film-filosofisch gesprek met de leerlingen. Meer uitleg over de opdracht vind je in het document op [deze pagina](#). Alvast enkele vragen ter inspiratie:

- ⊗ Wie zijn je vrienden?
- ⊗ Wanneer noem je iemand een vriend?
- ⊗ Wat vind je leuk aan je vrienden?
- ⊗ Waarom maken vrienden soms ruzie?
- ⊗ Maak jij soms ruzie? Waarover?
- ⊗ Hoe voel je je dan?
- ⊗ Hoe los je een ruzie op?

Collage van verzoening

Hoe probeer jij een ruzie bij te leggen met je beste vriend(in)? Maak een collage met tijdschriftknipsels en je eigen afgedrukte foto's om te laten zien wat jouw vrienden leuk vinden en wat je samen met hen zou willen doen. Maak van je collage een echt kunstwerk.

 Kijk op de Pinterestpagina voor voorbeelden van collages.

Nog meer vriendschap met de klas?

Check dan [deze tips](#) om doorheen het schooljaar te bouwen aan vriendschapsbanden in je klas.

Flashback en flashforward

De regisseur speelt vaak met de tijd. Zo laat hij soms dingen uit het verleden zien, en soms laat hij personages dingen in de toekomst verzinnen. Dat noemen we flashback (terugblik) en flashforward (voorblik).

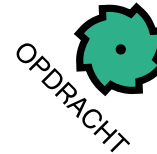
- ▶ In dit fragment vertelt Frans tegen zijn vrienden over de momenten waarop mevrouw Berger zich verdacht heeft gedragen. We krijgen die momenten als flashbacks opnieuw te zien.
- ▶ Een heel bekende flashback zit in de film *Ratatouille*. Wanneer de restaurantcriticus Anton Ego een hap neemt van de ratatouille, herinnert hij zich plots hoeveel hij van eten hield in zijn jeugd.

Vragen voor de leerlingen:

- # Hoe laat de filmmaker zien dat we naar het verleden gaan? Waaraan merk je dat het herinneringen zijn? (andere kleuren, slow motion, personage dat plots jonger is, melancholische muziek, ...)
- # Heb je een favoriete herinnering aan een vakantie of een speciale gebeurtenis? Waarom is deze herinnering speciaal voor jou? Welke muziek of kleur zou je aan deze herinnering geven als je ze zou verfilmen?
- # Kun je beschrijven hoe je je iets heel duidelijk herinnerde, als een flashback?
- # Hoe voelt het om terug te denken aan oude herinneringen? Word je blij, verdrietig, of iets anders? Hoe zou je dit gevoel weergeven als je een filmmaker was?

- ▶ In dit fragment leggen Gabi en Eberhardt uit wat hun plannen zijn. We krijgen hun ideeën te zien in de vorm van flashforwards.

Timelapse

Laat je leerlingen door middel van een timelapse een flashback of flashforward creëren. In groepjes van vier filmen ze eerst een personage dat zit te dromen aan bijvoorbeeld een bureau bureau. Dan zien we waarover de persoon droomt, in een versnelde weergave. Hoe je zo'n timelapse maakt, vind je in dit [overzicht van werkvormen](#). Gebruik de apps zoals [Hyperlapse](#) (iOS - € 0,99) of [Framelapse](#) (Android - gratis).

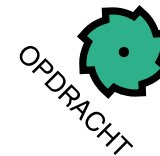
- ▶ Deze video toont je hoe je een eenvoudige timelapse-video maakt. De tutorial is voor een specifieke smartphone, maar het werkt gelijkaardig op andere apparaten en apps.

Camerastandpunten

In de film gebruiken de regisseur en de cameraman veel verschillende perspectieven en camerastandpunten. Wanneer Frans en zijn vrienden spioneren, zien we mevrouw Berger bijvoorbeeld door hun ogen. De regisseur verandert ook vaak van perspectief en gebruikt kikvors- en vogelperspectief.

- ▶ In dit fragment lopen Frans en Gabi de trap af, het is gefilmd in kikvorsperspectief.
- ▶ In deze video legt filmmaker Mai Calon uit wat het effect is van cadrage en perspectief.

OPDRACHT

Bestudeer en film: perspectief

Bekijk klassikaal de foto's op dit Pinterestbord. Sommige foto's zijn genomen in kikvorsperspectief, andere in vogelperspectief. Zien je leerlingen het verschil?

- ⊗ Bespreek hoe een perspectief de sfeer en impact van een foto kan beïnvloeden.
- ⊗ Laat de leerlingen daarna in groepjes van twee foto's nemen van elkaar en van voorwerpen in de klas of op de speelplaats.
- ⊗ Ze moeten het perspectief gebruiken om een bepaald gevoel weer te geven.
- ⊗ Bespreek daarna in de klas welk effect de foto's hebben, welk perspectief ze hebben gebruikt en waarom.
- ⊗ Ga nog een stapje verder en laat je leerlingen elkaar nu ook in duo's filmen in dezelfde perspectieven.

Pinterest

Laat je ook inspireren door het visuele Pinterest-prikbord van *Stoere Frans en de gestolen juwelen*. Je vindt er afbeeldingen voor de opdracht over perspectief, voorbeelden van detectives, filmposters voor sequels, en meer.

Bibliografie

Pickx (z.d.), *De vijf essentiële ingrediënten van een top detectiveverhaal*, geraadpleegd op 24 juni 2024, van <https://www.pickx.be/nl/2103237/de-vijf-essentielle-ingredienten-van-een-top-detectiveverhaal>

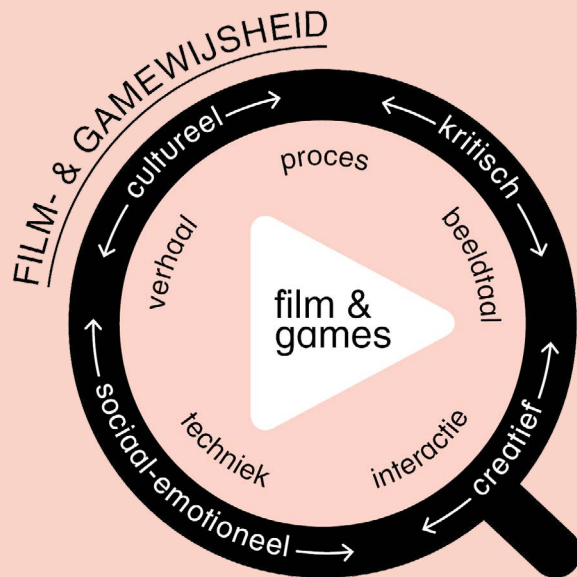
Verena Schmöller, *Kinderfilmpodcast #015: Johannes Schmid im Gespräch zu "Neue Geschichten vom Franz"*, Kinderfilmblog, geraadpleegd op 24 juni 2024, van <https://kinderfilmblog.de/2023/09/kinderfilmpodcast-015-johannes-schmid-im-gespraech-zu-neue-geschichten-vom-franz/>

Wikipedia (z.d.), *Detectiveverhaal*, geraadpleegd op 24 juni 2024, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Detectiveverhaal>

Wikipedia (z.d.), *Sequel*, geraadpleegd op 24 juni 2024, van [https://nl.wikipedia.org/wiki/Sequel_\(werk\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Sequel_(werk))

Film- en gamewijsheid: het JEF model

J'E.F zet film en games in om de kritische, culturele, creatieve en sociaal-emotionele competenties van kinderen en jongeren aan te wakkeren. Deze competenties zijn belangrijk, zeker in onze gemediatiseerde en beeldgerichte samenleving. Onze visie hierop bundelden we in ons [model film- en gamewijsheid](#).

We ontwikkelden een eigen [methodiek](#) die zich focust op het leerproces en vertrekt vanuit de authentieke leeromgeving van de deelnemer en maker. De actieve betrokkenheid van de deelnemers en het plezier tijdens dit proces zijn voor ons cruciaal.

Op zoek naar inspiratie?

Filmwijze waaier

In onze [Filmwijze waaier](#) vind je verschillende opdrachten om je te verdiepen in alle aspecten van filmwijsheid. Zo willen we leerlingen aanmoedigen om via film hun vaardigheden te blijven ontwikkelen.

Zelf films maken

J'E.F inspireert en stimuleert kinderen en jongeren die zelf films willen maken en experimenteren met audiovisuele media. Op [onze website](#) vind je allerlei handige tutorials, websites en apps om met film aan de slag te gaan.

Facebookgroep voor leerkrachten

Zit je met een filmwijze vraag? Stel ze in onze [Facebookgroep van 'Film met de klas'](#). Onze community helpt je verder. Of heb je zelf een tip? We kijken er alvast naar uit.

Vorming of nascholing rond film

In onze vormen delen we graag onze jarenlange expertise. Op een actieve manier leggen we onze inzichten voor aan leerkrachten en begeleiders. Je vindt ons aanbod op [onze website](#).

Les in beeld

Verder werken rond een thema? [Les in beeld](#) is een handig platform vol inhoudelijke werkvormen en thematische kortfilms voor in de klas. (beschikbaar vanaf 19 augustus 2024).